

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ АВІАЦІЙНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ РОЗВИТКУ ОСВІТИ
Інтегрована старша середня школа та Європейська державна школа в Берліні,
м. Берлін, Федеративна Республіка Німеччина
Університет імені Я.-А. Коменського в Братиславі,
м. Братислава, Словацька республіка
ВСП «Фаховий коледж інженерії, управління та землевпорядкування Національного
авіаційного університету», м. Київ
Фастівська школа народної майстерності Фастівської міської ради, м. Фастів

ПОЛІТ. СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ НАУКИ

*Збірник наукових тез
XXIV Міжнародної науково-практичної конференції
здобувачів вищої освіти і молодих учених
«ПОЛІТ. Сучасні проблеми науки»
(2 – 5 квітня 2024 року)*

**Секція
«Обдарована студентсько-учнівська молодь:
дослідження, інновації, наукові відкриття та пошук»**

(4 квітня 2024 року)

КИЇВ 2024

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ АВІАЦІЙНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ РОЗВИТКУ ОСВІТИ
Інтегрована старша середня школа та Європейська державна школа в Берліні,
м. Берлін, Федеративна Республіка Німеччина
Університет імені Я.-А. Коменського в Братиславі,
м. Братислава, Словацька республіка
ВСП «Фаховий коледж інженерії, управління та землевпорядкування Національного
авіаційного університету», м. Київ
Фастівська школа народної майстерності Фастівської міської ради, м. Фастів

ПОЛІТ. СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ НАУКИ

*Збірник наукових тез
XXIV Міжнародної науково-практичної конференції
здобувачів вищої освіти і молодих учених
«ПОЛІТ. Сучасні проблеми науки»
(2 – 5 квітня 2024 року)*

**Секція
«Обдарована студентсько-учнівська молодь:
дослідження, інновації, наукові відкриття та пошук»**

(4 квітня 2024 року)

КИЇВ 2024

Політ. Сучасні проблеми науки

Політ. Сучасні проблеми науки: зб. наук. тез XXIV Міжнародної науково-практичної конференції здобувачів вищої освіти і молодих учених, Секція «Обдарована студентсько-учнівська молодь: дослідження, інновації, наукові відкриття та пошук», 4 квітня 2024 р., м. Київ, Національний авіаційний університет / за заг. ред. Л.А.Лахтіонової. – К. : НАУ, 2024. – 28 с.

До збірника увійшли тези доповідей студентів та учнів – учасників XXIV Міжнародної науково-практичної конференції здобувачів вищої освіти і молодих учених, Секція «Обдарована студентсько-учнівська молодь: дослідження, інновації, наукові відкриття та пошук» (4 квітня 2024 р., м. Київ), що проводилася в Навчально-науковому інституті розвитку освіти Національного авіаційного університету спільно з науковими установами та навчальними закладами освіти України. Адресований учням членам МАН України, науковцям, аспірантам, викладачам ЗЗСО і ЗВО працівникам у галузі освіти і науки.

Редакційна колегія:

Зарубінська І.Б., доктор педагогічних наук, професор, проректор з міжнародного співробітництва і освіти Національного авіаційного університету, м. Київ, Україна

Лахтіонова Л.А., кандидат економічних наук, доцент, заступник директора Навчально-наукового інституту розвитку освіти Національного авіаційного університету, м. Київ, Україна

Svitlana Suchkova, кандидат фізико-математичних наук, доцент кафедри, Інтегрована старша середня школа та Європейська державна школа в Берліні, м. Берлін, Федеративна Республіка Німеччина

Olena Volyarska, доктор педагогічних наук, доцент, кафедра педагогіки, Університет імені Я.-А. Коменського в Братиславі, м. Братислава, Словацька республіка

Лазарева Г.Р., Заслужений працівник освіти України, директор Навчально-наукового інституту розвитку освіти Національного авіаційного університету, м. Київ, Україна

Петровська Т.В., кандидат педагогічних наук, директор Центру допрофесійної підготовки та одарованої учнівської молоді, Навчально-науковий інститут розвитку освіти Національного авіаційного університету, м. Київ, Україна

Піонтковський-вихватень Б.О., кандидат педагогічних наук, психолог, Центр допрофесійної підготовки та одарованої учнівської молоді, Навчально-науковий інститут розвитку освіти Національного авіаційного університету, м. Київ, Україна

Рекомендовано до друку Науково-методично-редакційною радою Навчально-наукового інституту розвитку освіти Національного авіаційного університету (протокол № 8 від 22.05.2024 р.).

За достовірність наведених даних і посилань несе відповідальність автор публікації.

<i>Денисенко Валерія.</i> ВІДГОМІН КУЛЬТУ АХІЛЛА НА ОСТРОВІ ЗМІЇНОМУ	4
<i>Кравченкот Дар'я.</i> ЗАСТОСУВАННЯ ШТУЧНИХ НЕЙРОННИХ МЕРЕЖ У ЦИФРОВОМУ ЖИВОПИСІ	6
<i>Куделя Людмила, Даниленко Вікторія.</i> ЕТАПИ СТВОРЕННЯ ТУРИСТИЧНОГО ПІДПРИЄМСТВА, ЙОГО МАТЕРІАЛЬНА БАЗА ТА КАДРОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ	9
<i>Куделя Людмила, Курбонова Карина.</i> ДОСЛІДЖЕННЯ ПОПИТУ ТУРИЗМУ УКРАЇНИ В УМОВАХ СЬОГОДЕННЯ	11
<i>Куделя Людмила, Ляхор Лілія.</i> ТЕХНОЛОГІЯ СТВОРЕННЯ ТУРИСТСЬКОГО ПРОДУКТУ ТА ФОРМУВАННЯ ЙОГО АСОРТИМЕНТУ	14
<i>Куделя Людмила, Міснікевич Ірина.</i> ОРГАНІЗАЦІЯ ТУРИСТИЧНИХ ПЕРЕВЕЗЕНЬ ЗАЛІЗНИЧНИМ ТРАНСПОРТОМ	16
<i>Куделя Людмила, Олексенко Анастасія.</i> РОЗВИТОК ІНДУСТРІЇ ДОЗВІЛЛЯ В УКРАЇНІ	18
<i>Куделя Людмила, Прядка Анастасія.</i> СУТНІСТЬ МИТНИХ ФОРМАЛЬНОСТЕЙ.....	21
<i>Циган Родіон.</i> ЕКОЛОГІЯ ЛЮДИНИ	24
<i>Шибасєв Дмитро, Пушкаш Олексій.</i> ФАУНА. ЖИТТЄВІ ЦИКЛИ ТВАРИН	26

ВІДГОМІН КУЛЬТУ АХІЛЛА НА ОСТРОВІ ЗМІЇНОМУ

Валерія Денисенко

*Фастівська школа народної майстерності Фастівської міської ради,
м. Фастів, Київська область*

*Науковий керівник – Інна Божко, «вчитель-методист,
Фастівська школа народної майстерності Фастівської міської ради,
м. Фастів, Київська область*

Ключові слова: острів Зміїний, Північне Причорномор'я, Україна, культ Ахілла, Понтарх, символізм.

Вступ. Релігія у різні часи є однією з найважливіших галузей культури та ідеологічного життя будь-якого народу і держави. Давньогрецька релігія, що виникла в період грецької колоніальної доби у Північному Причорномор'ї, вплинула на культурний розвиток півдня України. Саме тому вивчення її форм обумовлює актуальність теми дослідження.

Вивчення форм давньогрецької релігії, що, вплинула на культурний розвиток півдня України, є актуальним завданням, яке **відображається у виявленні релігійних символів та значень в сучасному контексті**. Розкриття значень символіки образу Ахілла та острова Зміїний може допомогти в розумінні вірувань жителів Північного Причорномор'я та подій, що відбуваються в сучасній історії України.

Об'єкт дослідження: релігійно-міфологічні аспекти образу Ахілла та відлуння його культу на острові Зміїному.

Предмет дослідження: сприйняття та інтерпретація образу Ахілла та острова Зміїний у формуванні вірувань, міфології та символізму.

Мета роботи - аналіз **образу** Ахілла та острова Зміїного в релігійному та суспільному контексті, розуміння та значення їх символіки під час російсько-української війни.

При виконанні дослідження використовувалась спеціальна література [1 - 5].

Результати дослідження. Острів Зміїний приховує чимало унікальних таємниць свого минулого, яке вимірюється понад двома з половиною тисячами літ. Також з островом пов'язані легенди про героя Троянської війни Ахілла. Зміцнення віри у те, що Зміїний є житлом героя, сприяло офіційному заснуванню його культу. В Ольвії Ахілл став головним покровителем благополуччя народу. Це виявлялося у будівництві храмів на честь бога-героя.

Окрім історії, міфології та релігійних традицій острова за античних часів та поклоніння Ахіллу, цікавим є взаємозв'язок із сучасними подіями та певний символізм.

Під час роботи ми з'ясували, що в античні часи прах Ахілла було перенесено на острів Зміїний. За легендою Ахілл був похований разом зі своїм щитом – легендарним артефактом, що дарував непереможність.

У ранній період колонізації Північно-Західного Причорномор'я греки величали Ахілла володарем скіфської землі, а пізніше – володарем острова, який захищає мореплавців. Поступово в ольвійському полісі розвинувся культ Ахілла. Спочатку

ольвіополіти облаштували на його честь на острові святилище, а пізніше побудували в Ольвії та на Зміїному храми Ахілла. Високий храм на острові, споруджений із білого каменю, також служив маяком.

В процесі роботи ми з'ясували, що острів Зміїний відображає духовні аспекти такі, як: самопізнання, внутрішні трансформації та перемогу над власними слабкостями для досягнення мудрості та розуміння себе. Образ Ахілла сьогодні трактується як символ непереможності та боротьби за свободу і незалежність.

У контексті російсько-української війни, українці можуть бачити себе як спільноту, яка відстоює свою країну, аналогічно тому, як Ахілл захищав свій народ від загрози. Рівняючись на Ахілла, українці повинні знайти в собі силу та відвагу у боротьбі проти агресора. Образ Ахілла також нагадує про важливість об'єднання та взаємної підтримки українців в часи війни. А вислів українського прикордонника з острова Зміїний став не просто крилатим, а гаслом боротьби у війні України проти окупантів-загарбників.

Висновки. Культ Ахілла був одним із головних божеств в Північному Причорномор'ї, відігравши важливу роль в історії Ольвійського полісу. Він еволюціював з героя-воїна і володаря земель до бога Понтарха.

Острів Зміїний – важливий геополітичний об'єкт України, перлина в скарбниці історико-культурних цінностей, унікальний релігійний об'єкт з неповторною сакральною спадщиною.

Образ Ахілла – це символ сили, відваги та непереможності. А острів Зміїний в перші дні російсько-української війни став символом української незламності та незалежності.

Сучасні інтерпретації образів Ахілла та острова Зміїного служать як нагадування про важливість об'єднання та взаємної підтримки в часи війни, збереження національної спадщини та суверенітету нашої Батьківщини.

Список використаних джерел:

1. Guy Hedreen. The Cult of Achilles in the Euxine / The Journal of the American School of Classical Studies at Athens, Vol. 60, No. 3 (Jul.–Sep., 1991), pp. 313–330.
2. Rusyaeva A.S. The Temple Achilles on the Issland of Leuke in the Black Sea // Ancient Civilisations from Scythia to Siberia. Leiden, 2003. Vol. 9.
3. Дюрант В. Жизнь Греции: мистерии и культы: Пыль веков / История. 2008. (№ 11). С. 21–27.
4. Мурзакевич Н.Н. Монеты, отысканные на острове Левке или Фидониси / Записки Одесского общества истории и древностей. 1853. (Т. III). С. 237–246.
5. Островерхов А.С., Охотніков С.Б. Острів Ахілла у Гостинному морі / Надчорномор'я у IX ст. до н.е. – на поч. XIX ст.: студії з історії та археології. Київ, 2007. №1. С. 26-59.

ЗАСТОСУВАННЯ ШТУЧНИХ НЕЙРОННИХ МЕРЕЖ У ЦИФРОВОМУ ЖИВОПИСІ

Дар'я Кравченко

м. Фастів, Київська область

Науковий керівник – Інна Божко,

«вчитель-методист,

Фастівська школа народної майстерності Фастівської міської ради,

м. Фастів, Київська область

Ключові слова: *штучний інтелект, цифровий живопис, нейронні мережі, генерація, перцептрон, промпт.*

Вступ. Штучний інтелект і нейронні мережі займають центральне місце в революції цифрового мистецтва. Вони не лише автоматизують роботу художника, але й сприяють творчому процесу, вносять нові ідеї та стилі в мистецькі твори.

Актуальність теми дослідження базується на кількох ключових факторах, таких як: інноваційні технології в мистецтві; створення нових візуальних стилів; вплив цифрового мистецтва на культуру та суспільство; відкриття нових можливостей для художників; використання Digital Art у виробництві та рекламі; перспективи розвитку цифрового живопису.

Об'єкт дослідження: застосування штучних нейронних мереж у цифровому живописі.

Предмет дослідження: технології і методи застосування ШІ та аналіз впливу цих технологій на творчий процес художників у цифровому середовищі.

Мета дослідження полягає в осмисленні та аналізі застосування штучного інтелекту у цифровому живописі, впливу нейронних мереж на творчий процес у мистецтві.

При виконанні дослідження використовувалась спеціальна література [1 - 5].

Результати дослідження. *При застосуванні штучних нейронних мереж у цифровому живописі* використовується як генерація мистецьких творів, так і створення нових малюнків у певному стилі.

Генерація мистецьких творів у певному стилі або за допомогою перенесення художнього стилю на нові зображення може бути досягнута за допомогою глибокого навчання та генеративних нейронних мереж. Цей процес вимагає багато експериментів та налаштувань, але можна досягти вражаючих результатів у створенні нових творів, які відображають вибраний художній стиль або атмосферу відомих картин.

Нами було виконано порівняльний аналіз застосунків для створення та генерації зображень. Також ми спробували створити зображення у проаналізованих застосунках. Малюнки були згенеровані на тему жіночих духів української міфології: Мавка, Повітруля та Русалка. Це найвідоміші міфічні персонажі українського епосу. Всі зображення були створені на основі базових налаштувань застосунків, та одного й того ж промпт-запиту.

Порівнюючи створені нейромережею зображення з реальною роботою ілюстратора до книги Дари Корній, бачимо, що найбільш схожі до українського епосу зображення були згенеровані Playground AI, Dream by wombo, StarryAI. Вони відтворили характерне

українському мистецтву єднання природи і людини, як єдиного цілого, та створили міфічних істот більш людськими та неагресивними.

Обираючи серед цих трьох застосунків, Playground AI, на нашу думку, є найкращою нейромережею для генерування картинок із проаналізованих платформ. Враховуючи можливість змінювати кількість створених зображень за промптом та зміни налаштувань при створенні зображень, а також безкоштовну можливість користування, Playground AI слід віднести до беззаперечних лідерів.

Застосування різних промптів платформи Playground AI при створенні образів показано в таблиці 1.

Таблиця 1

Застосування різних промптів платформи Playground AI при створенні образів

Мавка	Промпт	<i>A girl with long hair and a wreath on her head wearing an embroidered shirt is walking through the forest, birds are singing</i>	<i>A forest witch, a girl with long hair, a wreath of snowdrops on her head, early spring</i>
	Малюнок		
Повітруля	Промпт	<i>Girl with long hair with a wreath on her head, in the mountains, wind, pink and blue</i>	<i>A girl with long hair wearing a Ukrainian embroidered shirt, a green wreath on her head, with white wings</i>
	Малюнок		
Русалка	Промпт	<i>A girl with long hair wearing an embroidered shirt, a wreath of lilies on her head, floating in the river</i>	<i>A mermaid with long hair sits on a stone on the river bank, fishtail legs, moonlit night</i>
	Малюнок		

Найголовніше у створенні зображення – це написати правильний промпт.

Промпт – це ті вхідні дані, які користувач задає, коли «спілкується» з нейромережею. Фантазія користувача не завжди співпадає з «поглядом» штучного інтелекту, тому потрібно дуже точно прописати промпт і те, що хочеться отримати в кінцевому результаті на картинці. Однак, найбільш важливим в цьому контексті є власний талант і творчий підхід.

В процесі дослідження ми з'ясували, що нейронні мережі розширюють можливості *Політ. Сучасні проблеми науки*

художників, дозволяючи їм творити в нових стилях, експериментувати з автоматизованими ефектами та швидше досягати бажаних результатів.

Висновки.

1. Цифрові техніки та інструменти виявились ключовими для зміни та розширення можливостей художників, вносячи нові тенденції та стилі в мистецтво.

2. Сучасні підходи до створення творів з використанням нейронних мереж дозволяють художникам реалізувати нові ідеї та концепції.

3. Розглянуті переваги та обмеження відкривають широкий спектр можливостей та викликів у сфері цифрового живопису.

4. Аналіз застосунків для створення та генерації зображень та порівняння виконаних малюнків показали, що найкращою нейромережею для генерування картинок із проаналізованих є Playground AI. Зміна промпту несе неодмінно зміну й у створеному зображенні, тому автор промпту є по суті автором створення цифрової картини.

5. Тенденції та перспективи розвитку цифрового живопису можуть розкрити нові можливості та вдосконалити використання цих технологій у мистецтві.

Отже, нейронні мережі відіграють ключову роль у майбутньому цифрового живопису, допомагаючи художникам розкривати свій творчий потенціал та надихати нас своїми унікальними творіннями.

Список використаних джерел:

1. Chan C., Akleman E., Chen J. Two Methods for Creating Chinese Painting. // Proc. The 10th Pacific Conference on Computer Graphics and Applications (PG'02). Beijing, 2002.

2. Popper F. From Technological to Virtual Art. MIT Press, 2007. 471 p.

3. Wands B. Art of The Digital Age. L.: Thames & Hudson, 2006. 224 p.

4. Опалєв М.Л. Дизайн мультимедійних презентацій: стильові напрямки і засоби формування візуально-образної мови / Автореф. дис. канд. мистецтвознавства. Харків, 2010. 20 с.

5. Сухорукова Л.А. Засоби художньої виразності в мультимедійному дизайні (на прикладі музичного кліпу з елементами 3D-анімації) / Автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. мистецтвознавства: спец. 17.00.07 «Дизайн». ХДАДМ, Харків 2015. 282 с.

ЕТАПИ СТВОРЕННЯ ТУРИСТИЧНОГО ПІДПРИЄМСТВА, ЙОГО МАТЕРІАЛЬНА БАЗА ТА КАДРОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Людмила Куделя,

викладач, голова циклової комісії туризму, геодезії та землеустрою,
ВСП «Фаховий коледж інженерії, управління та землевпорядкування
Національного авіаційного університету»,
м. Київ, Україна

Даниленко Вікторія,

студентка 322 Т групи спеціальності «Туризм»,
ВСП «Фаховий коледж інженерії, управління та землевпорядкування
Національного авіаційного університету»,
м. Київ, Україна

Ключові слова: туристичне підприємство, туризм, кадри.

Вступ. Створення та успішне функціонування туристичного підприємства - це складний процес, який вимагає ретельного планування, ефективного управління та глибокого розуміння потреб як туристів, так і самого підприємства. Туризм не лише надає можливість подорожувати, але разом з тим є джерелом доходу, створює робочі місця та сприяє розвитку інфраструктури.

Створення туристичного підприємства є важливим для розвитку туризму.

Головною функцією туристичних підприємств, що є важливою складовою туристичної індустрії, є створення, надання та реалізація комплексних туристичних послуг.

Мета дослідження – розкрити етапи створення туристичного підприємства, його матеріальну базу та кадрове забезпечення.

Методи дослідження: теоретичний аналіз інформативних джерел, самостійні дослідження, дослідження нормативно-правової бази, що стосується даної теми.

Результати дослідження. *Найважливішими елементами створення туристичного підприємства як юридичної особи є:*

- вибір організаційно-правової форми;
- протокол намірів учасників;
- розробка проєктів установчих документів;
- проведення установчих зборів;
- підготовка установчих документів для реєстрації;
- правова реєстрація підприємства;
- постановка на облік та реєстрація в податкових, статистичних органах, Пенсійному фонді, Фонді соціального страхування та інших установах.
- відкриття рахунків у банківських установах, виготовлення печатки, штампу, фірмових бланків.

Важливим етапом створення туристського підприємства є розробка проєктів установчих документів відповідно до обраної організаційно-правової форми.

До засновницьких документів, які необхідно розробити, відносяться:

- установчий договір (якщо до числа засновників входить дві особи і більш) або

рішення засновника про створення підприємства (якщо засновником виступає одна особа);

- статут підприємства;

- заява засновника або особи уповноваженої засновником для державної реєстрації підприємства [1].

Законодавством визначено, що кожна організація, яка укладає трудові договори з працівниками, повинна мати штатний розпис.

Штатний розпис - це документ, який визначає структуру підприємства і кількість посад на кожному рівні та в кожному підрозділі. Цей документ розробляється підприємствами самостійно, затверджується щорічно і містить інформацію про всі посади на підприємстві, включаючи спеціальності та розмір оплати праці. А також на кожному підприємстві обов'язкові правила внутрішнього трудового розпорядку, які затверджуються наказом директора [2].

Ефективність роботи співробітників у туристичній фірмі в значній мірі залежить від якості організації їхніх робочих місць. Керівники повинні не лише забезпечити необхідним обладнанням і матеріалами, що відповідають характеру виконуваної роботи, але й розмістити їх раціонально та створити комфортні умови праці [3].

Якість надання послуг та якість обслуговування клієнтів в туристичному підприємстві зумовлені, перш за все, кваліфікацією, компетенцією, вміннями, здатністю присвятити себе справі та способом поведінки виконавчого персоналу.

Висновки. У даній роботі було досліджено послідовні етапи створення туристичного підприємства та визначено які правові документи потрібно для оформлення різних форм туристичного підприємства. Також досліджено правила прийняття на роботу працівників у туристичне підприємство.

Список використаних джерел:

1. Організація туризму : навч. посіб. / МОН України, Уманський держ. пед. ун-т імені Павла Тичини ; уклад. О. М. Перепелюк. - Умань : Сочінський М.М., 2022. 128 с.

2. Організація туризму: підручник / За заг. ред. д.е.н., проф. В. Я. Брича. - Тернопіль : ТНЕУ, 2017. 448 с.

3. Організація робочого місця менеджера з туризму. URL: https://vuzlit.com/232819/organizatsiya_robochogo_mistsya_menedzhera_turizmu (дата звернення: 29.02.2024).

ДОСЛІДЖЕННЯ ПОПИТУ ТУРИЗМУ УКРАЇНИ В УМОВАХ СЬОГОДЕННЯ

Людмила Куделя,

викладач, голова циклової комісії туризму, геодезії та землеустрою,
ВСП «Фаховий коледж інженерії, управління та землевпорядкування
Національного авіаційного університету»,
м. Київ, Україна

Карина Курбонова,

студентка 322 Т групи спеціальності «Туризм»,
ВСП «Фаховий коледж інженерії, управління та землевпорядкування
Національного авіаційного університету»,
м. Київ, Україна

Ключові слова: туризм, воєнний стан, нестабільність, наслідки, перспективи.

Вступ. У сучасних умовах українського суспільства актуальність вивчення туристичної діяльності в умовах воєнного стану підтверджується результатами досліджень відомих науковців. Так, А. Зарубіна, Е. Сіра та Л. Демчук (2022) вказують на особливості туризму в контексті воєнного стану [1]. А. Моца, С. Шевчук і Н. Середя (2022) досліджують перспективи відновлення туристичного сектора після воєнного конфлікту, вносячи свій внесок у розуміння цієї проблеми [2]. О. Роїк і О. Недзвецька (2022) розглядають шляхи розвитку туризму у воєнний період [3], що відкриває широкі перспективи для подальших досліджень.

Мета даного дослідження полягає у вивченні та аналізі попиту на туризм в Україні в умовах сучасної політичної та соціальної нестабільності.

Ця робота спрямована на виявлення основних тенденцій та попередження можливих негативних наслідків для туристичної галузі, а також містить розробку рекомендацій для підтримки та розвитку туризму в умовах викликів, що стоять перед країною.

Матеріали і методи. Об'єктом дослідження було обрано місто Київ, яке є одним із ключових туристичних пунктів в Україні. Для аналізу попиту на туризм в місті використовувалися статистичні дані про кількість іноземних та внутрішніх туристів, а також надходження від туристичного збору за періоди 2021-2022 років. Додатковими джерелами інформації були звіти Управління туризму та промоцій КМДА, а також заяви представників органів місцевої влади та експертів з галузі туризму.

Основним методом дослідження був аналіз статистичних даних про кількість туристів, які відвідували Київ у зазначені періоди. Додатково було використано метод спостереження та аналізу заяв і коментарів представників Управління туризму та промоцій КМДА. Особлива увага приділялася врахуванню умов сучасної ситуації в Україні, зокрема, військового стану. Це враховувалося при аналізі змін у кількості туристів та їхньому поведінці під час відвідування міста.

Результати дослідження. При виконанні даної наукової роботи використовувались фахові сучасні джерела [1 - 6].

Під час дослідження попиту на туризм в Україні, зокрема в місті Києві, були отримані наступні фактичні дані:

Політ. Сучасні проблеми науки

1. У 2022 році перед повномасштабним вторгненням Київ відвідали 98 тисяч іноземних туристів, що становить 10,4 рази менше, ніж у постпандемічному 2021 році, коли українську столицю відвідали 1,02 млн іноземних туристів (рис. 1).

2. Надходження від туристичного збору склали 38,8 млн грн у 2022 році, порівняно з 76 млн грн у 2021 році (рис. 2).

3. Найбільш активними іноземними туристами, які відвідували Київ у 2022 році, були представники країн Ізраїлю, Туреччини, Німеччини, США та Великобританії, в той час як у 2021 році лідерами були Ізраїль, США, Німеччина, Туреччина та Саудівська Аравія [6].

4. Зазначено, що в 2022 році значну частину туристичного збору склали платежі від представників іноземних делегацій та засобів масової інформації, які приїжджали до Києва з метою праці, а не відпочинку. Це вказує на те, що умови сучасної ситуації у країні, зокрема, військовий стан, суттєво вплинули на характер туристичних відвідувань [6].

5. Крім того, у 2022 році внутрішній туризм також зазнав змін: Київ відвідали 172 тисячі внутрішніх туристів, в порівнянні з 2,1 млн у 2021 році [рис. 3].

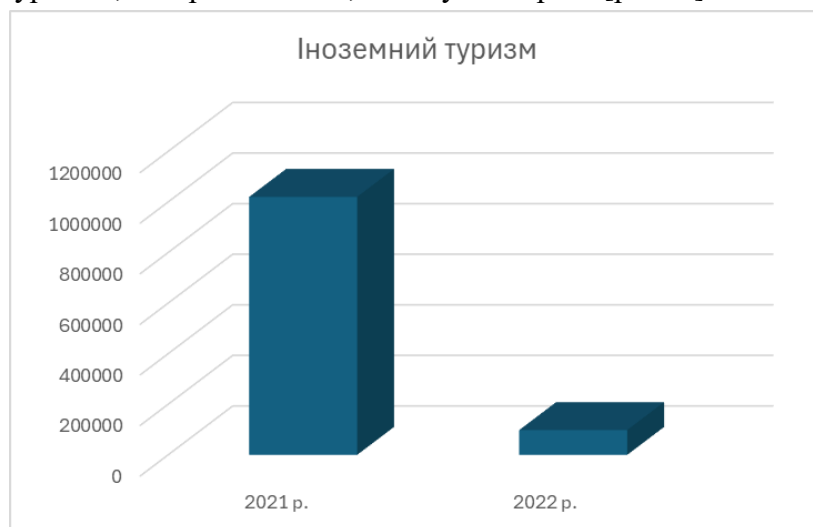

Рис. 1. Кількість іноземних туристів, які відвідали Київ у 2021-2022 рр.

Рис. 2. Надходження від туристичного збору в м. Київ у 2021-2022 рр.

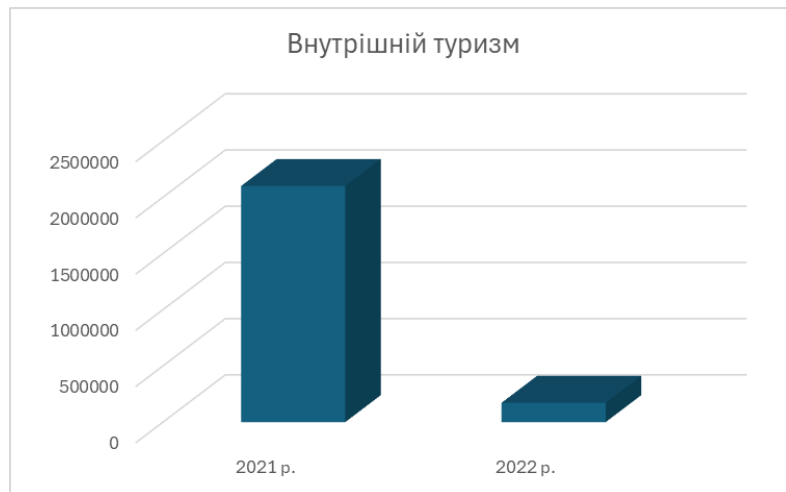

Рис. 3. Кількість внутрішніх туристів, які відвідали Київ у 2021-2022 рр.

Висновки. Отже, враховуючи отримані дані, можна визначити декілька основних закономірностей та тенденцій:

Різке зниження чисельності іноземних туристів у 2022 році порівняно з попереднім роком свідчить про вплив сучасних умов на туристичну активність в країні.

Збільшення частки платежів від іноземних делегацій та засобів масової інформації в складі туристичного збору вказує на зміни в мотиваціях туристичних відвідувань та підтримку міжнародних контактів у умовах кризи.

Зменшення чисельності внутрішніх туристів також свідчить про зміни в споживчих звичках та фінансовій здатності населення в умовах економічних труднощів та нестабільності.

Список використаних джерел:

1. Зарубіна, А., Сіра, Е., & Демчук, Л. Особливості туризму в умовах воєнного стану. Економіка та суспільство. 2022. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-41-14> (дата звернення 21.03.2024).
2. Моца А., Шевчук С., Серeda Н. Перспективи післявоєнного відновлення сфери туризму в Україні. Економіка та суспільство. 2022. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-41-31> (дата звернення 21.03.2024).
3. Роїк О.Р., Недзвецька О. В. Шляхи розвитку туристичної сфери України у воєнний період. Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія Економічні науки. 2022. Вип. 46. С. 11 – 15.
4. Державні агентство розвитку туризму України. URL: <https://www.tourism.gov.ua/blog/za-9-misyaciv-2023-roku-do-derzhavnogo-byudzhetu-vid-turistichnoyi-galuzi-nadiyshlo-mazhe-1-5-mlrd-grn> (дата звернення 21.03.2024).
5. Національна туристична організація України. URL: <https://nto.ua/> (дата звернення 21.03.2024).
6. Офіційний портал Києва, Київська міська державна адміністрація, URL: <https://kyivcity.gov.ua/> (дата звернення 21.03.2024).

ТЕХНОЛОГІЯ СТВОРЕННЯ ТУРИСТСЬКОГО ПРОДУКТУ ТА ФОРМУВАННЯ ЙОГО АСОРТИМЕНТУ

Людмила Куделя,

викладач, голова циклової комісії туризму, геодезії та землеустрою,
ВСП «Фаховий коледж інженерії, управління та землевпорядкування
Національного авіаційного університету»,

м. Київ, Україна

Лілія Ляхор,

студентка 322 Т групи спеціальності «Туризм»,
ВСП «Фаховий коледж інженерії, управління та землевпорядкування
Національного авіаційного університету»,

м. Київ, Україна

Ключові слова: туристський продукт, формування асортименту.

Вступ. У сучасних умовах життя України все ж таки важливими питаннями є проблеми туризму, створення туристських продуктів та формування їх асортименту. Тому наше дослідження є доволі актуальним з урахуванням тривалої російсько-української війни.

Мета дослідження – розкрити створення туристського продукту та формування його асортименту.

При виконанні даної наукової роботи використовувалась спеціальна нормативно-правова база та фахова література [1 - 3].

Результати дослідження. Розробка туристичного продукту та формування турів здійснюється туроператором.

Під туроператором слід розуміти особу від свого імені, що здійснює підприємницьку діяльність з формування, просування та реалізації туристичного продукту, а також з надання інших послуг, не пов'язаних з перевезенням та розміщенням.

Основним туристським продуктом у практичній діяльності є комплексне обслуговування – стандартний набір послуг, що продається туристам в одному турі (пекідж–тури).

Найчастіше туристичний продукт – це результат зусиль багатьох підприємств.

Як відомо, туристичний продукт – це будь-яка послуга, що задовольняє потреби туристів під час подорожей та підлягає оплаті з їхнього боку.

На практиці діє поняття основних та додаткових послуг. Проте з погляду споживчих властивостей, якихось суттєвих відмінностей між ними немає. Так, включені в комплексне обслуговування екскурсії вважаються основними послугами, але якщо їхній турист набуває самостійності в місці перебування, то вони вже стають додатковими.

В основі будь-якого туристичного продукту лежить необхідність задоволення будь-якої потреби. Тому серцевину продукту, його сутнісний бік представляє так званий задум, тобто його спрямованість на вирішення певної проблеми і задоволення конкретної потреби.

Що ж насправді набуває турист? Насправді, як зазначалося, турист придбаває не

продукт, як такий, що має певний набір властивостей і здатний задовольнити певну потребу.

Для туристичного підприємства велике значення має уявлення та поширення не властивостей свого продукту, а реальної користі та вигоди від нього для свого клієнта.

Розробка нового продукту відбувається у кілька етапів. Спочатку компанії формують стратегію розробки туристичного продукту, яка, в свою чергу, включає інновацію товару, тобто. встановлення виду необхідного продукту, модифікацію вже існуючих продуктів, і навіть розподіл ресурсів до створення продукту.

Висновки. Для створення туристичного продукту необхідно використовувати методи аналізу попиту та конкуренції, співпрацю з постачальниками послуг, розробку та підготовку продукту та його рекламу.

Розробка та підготовка туристичного продукту – це складний процес, який вимагає докладного планування та ретельного аналізу. Виконуючи всі необхідні етапи розробки та враховуючи потреби ринку, можна створити привабливий та конкурентоздатний тур, який приверне увагу туристів та призведе до успішних продажів і реалізації.

Список використаних джерел :

1. Міждержавна цільова програма «Розвиток туристських зв'язків між державами-учасницями СНД» (концепція), 1996. URL: <https://infotour.in.ua/mprtu22.htm> (дата звернення: 23.03.2024.).

2. Міждержавні стандарти туристсько-екскурсійного обслуговування: ГОСТ28681.1-95 МГС «Туристсько-екскурсійне обслуговування. Проектування туристських послуг»; ГОСТ28681.2-95 МГС «Туристсько-екскурсійне обслуговування. Туристські послуги. Загальні вимоги»; ГОСТ28681.3-95 МГС «Туристсько-екскурсійне обслуговування. Вимоги щодо забезпечення безпеки туристів і екскурсантів» ; ГОСТ30335-95 МГС «Послуги населенню». URL: https://tourlib.net/statti_ukr/bagreeva.htm (дата звернення: 23.03.2024.).

3. Про туризм: Закон України від 15 вересня 1995 р. № 324/95-ВР (з останніми змінами, внесеними згідно із Законом № 1909-IX від 18.11.2021 р.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/324/95-%D0%B2%D1%80#Text> (дата звернення: 23.03.2024.).

ОРГАНІЗАЦІЯ ТУРИСТИЧНИХ ПЕРЕВЕЗЕНЬ ЗАЛІЗНИЧНИМ ТРАНСПОРТОМ

Людмила Куделя,

викладач, голова циклової комісії туризму, геодезії та землеустрою,
ВСП «Фаховий коледж інженерії, управління та землевпорядкування

Національного авіаційного університету»,

м. Київ, Україна

Ірина Міснікевич,

студентка 322 Т групи спеціальності «Туризм»,

ВСП «Фаховий коледж інженерії, управління та землевпорядкування

Національного авіаційного університету»,

м. Київ, Україна

Ключові слова: туристичні перевезення, залізничний транспорт

Вступ. Туризм і транспорт тісно взаємопов'язані, адже після прийняття рішення подорожувати перед туристом постає питання вибору транспортного засобу. Залізничні перевезення забезпечують унікальний підхід до подорожей і пропонують чимало переваг у порівнянні з іншими видами туристичних перевезень. Залізничні туристичні маршрути користуються популярністю в різних країнах, забезпечуючи туристам якісні послуги та незабутні враження. Особливо актуальна тема для України в умовах режиму воєнного стану.

Метою дослідження є розкриття організації туристичних перевезень залізничним транспортом.

Об'єктом дослідження є застосування залізничного транспорту для туристичних перевезень.

Методи дослідження. Для наукового обґрунтування результатів дослідження використаний метод теоретичного узагальнення, а саме теоретичний аналіз інформативних джерел.

Результати дослідження. Подорожі залізничним транспортом є популярним видом відпочинку та невіддільною частиною туристичного бізнесу в більшості країн. Важлива роль залізниць полягає в перевезеннях на значні відстані від найважливіших туристичних центрів країни до її кордонів.

Найбільше застосування залізничний транспорт має при організації внутрішнього та прикордонного туризму, а також пізнавальних, екскурсійних турів і туризму вихідного дня. Для туристичної подорожі використовуються спеціальні туристично-екскурсійні поїзди, які можуть служити водночас як засобом пересування, так і місцем проживання, тобто так звані «готелі на колесах» [1].

В екскурсійній практиці перевезення відвідувачів здійснюються на міському залізничному транспорті – метро та трамваях. Також у туристичних цілях використовують прогулянкові (у тому числі дитячі) залізничці, фунікулери, вузькоколійки у печерах, навісні та підвісні монорейкові дороги тощо [2].

Перевагами залізничного транспорту є високий рівень комфорту та безпеки подорожей. Залізниця пропонує привабливі ціни для пасажирів і туристів через низьку собівартість перевезень [3].

Будівництво залізничних доріг у найвіддаленіших районах забезпечує транспорту

доступність. Залізничний транспорт має потенційні можливості для здійснення значного обсягу перевезень упродовж календарного року.

За кордоном багато компаній, які володіють залізничними лініями, докладають великих зусиль для збереження та збільшення туристичного пасажиропотоку: прокладають високошвидкісні магістралі, поліпшують комфортність обслуговування у вагонах до готельного рівня, організовують спеціальні тематичні туристичні потяги тощо [2].

Залежно від комплексу послуг, який надається під час подорожі, рівня комфорту, конструкції туристичних потягів та інших параметрів, розрізняють декілька видів залізничного туризму. Залізничні круїзи передбачають використання спеціально обладнаних туристично-екскурсійних поїздів як засобу розміщення підвищеної комфортності.

Також залізничний транспорт зіграв величезну роль в евакуації українського населення з небезпечних територій в безпечні місця в Україні та за її межами.

Висновки. Комфортність подорожі, висока швидкість та можливість компактного розміщення групи туристів за помірними цінами сприяють застосуванню залізничного транспорту для здійснення туристичних подорожей. Залізничний туризм застосовується за чотирма основними напрямками: круїзний, оглядовий, трансферні перевезення та перевезення вузькими коліями.

Список використаних джерел:

1. Організація залізничного туризму в Україні: монографія / Л. В. Марценюк; Дніпропетр. нац. ун-т залізн. трансп. ім. акад. В. Лазаряна. – Дніпро, 2017. 351 с. URL: <https://crust.ust.edu.ua/server/api/core/bitstreams/0a762e58-955f-4622-a20a-407785a0e2bd/content> (дата звернення: 22.03.2024).

2. Використання залізничного транспорту в туристичних цілях URL: <http://dspace.oneu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/3638/1/%D0%9E%D1%80%D0%B3%D0%B0%D0%BD%D1%96%D0%B7%D0%B0%D1%86%D1%96%D1%8F%20%D0%BD%D0%B0%D0%B4%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F%20%D1%82%D1%83%D1%80%D0%B8%D1%81%D1%82%D0%B8%D1%87%D0%BD%D0%B8%D1%85%20%D0%BF%D0%BE%D1%81%D0%BB%D1%83%D0%B3.pdf> (дата звернення: 22.03.2024).

3. Переваги залізничного транспорту URL: <https://subjectum.eu/tourism/journeys/10.html> (дата звернення: 22.03.2024).

РОЗВИТОК ІНДУСТРІЇ ДОЗВІЛЛЯ В УКРАЇНІ

Людмила Куделя,

викладач, голова циклової комісії туризму, геодезії та землеустрою,
ВСП «Фаховий коледж інженерії, управління та землевпорядкування
Національного авіаційного університету»,
м. Київ, Україна

Анастасія Олексенко,

студентка 322 Т групи спеціальності «Туризм»,
ВСП «Фаховий коледж інженерії, управління та землевпорядкування
Національного авіаційного університету»,
м. Київ, Україна

Ключові слова: туризм, розважальні послуги, динаміка розвитку, індустрія дозвілля, індустрія розваг.

Вступ. Початок ХХІ століття характеризується швидкеим зростанням темпів розвитку індустрії розваг як у світі загалом, так і в Україні зокрема. Така динаміка розвитку пояснюється позитивною тенденцією щодо поліпшення якості відпочинку та особистого розвитку населення країни.

Розваги та розважальні послуги в Україні почали активно розвиватися у 2005-2006 рр., коли спостерігалось повноцінне формування розважальних комплексів [1].

Індустрія дозвілля відіграє важливу роль в економіці та соціальному розвитку країни. Останнім часом розвиток індустрії розваг України гальмується у зв'язку з рядом гострих соціально-економічних і політичних проблем, а з 2019 р. ще й через наслідки пандемії корона вірусу, а з 2022 року ще й додалась російська агресія нашої території. Тому дослідження даної теми, що спрямовано на вивчення ключових проблем і перспектив розвитку індустрії дозвілля (розваг та відпочинку), є необхідним й актуальним.

Метою дослідження є аналіз розвитку індустрії дозвілля в Україні та порівняльний аналіз з основними тенденціями у світі задля визначення ключових проблем і перспектив її розвитку.

Матеріали і методи. Об'єктом дослідження була індустрія розваг в Україні. Використовувалися дані кількості запитів на організацію розваг з 2006 по 2019 роки. Аналіз динаміки проводився за допомогою аналітичного додатку Google Trends.

Методом дослідження був аналіз попиту в індустрії дозвілля а також аналіз рівня популярності послуг, яка користуються найбільшим попитом серед населення. Аналіз появи та розвитку нових розважальних форматів.

Результати дослідження. Аналіз динаміки попиту на організацію дозвілля в Україні було проведено із застосуванням аналітичного додатку Google Trends. Згідно з одержаними даними, у період з 2006 р. по 2019 р. кількість запитів «організація розваг» майже не коливалася (рис. 1). Також спостерігається стабільна тенденція до зростання обсягів наданих послуг на даному ринку. Можна відмітити, що кількість запитів «організація розваг» стабільно зростає [2].

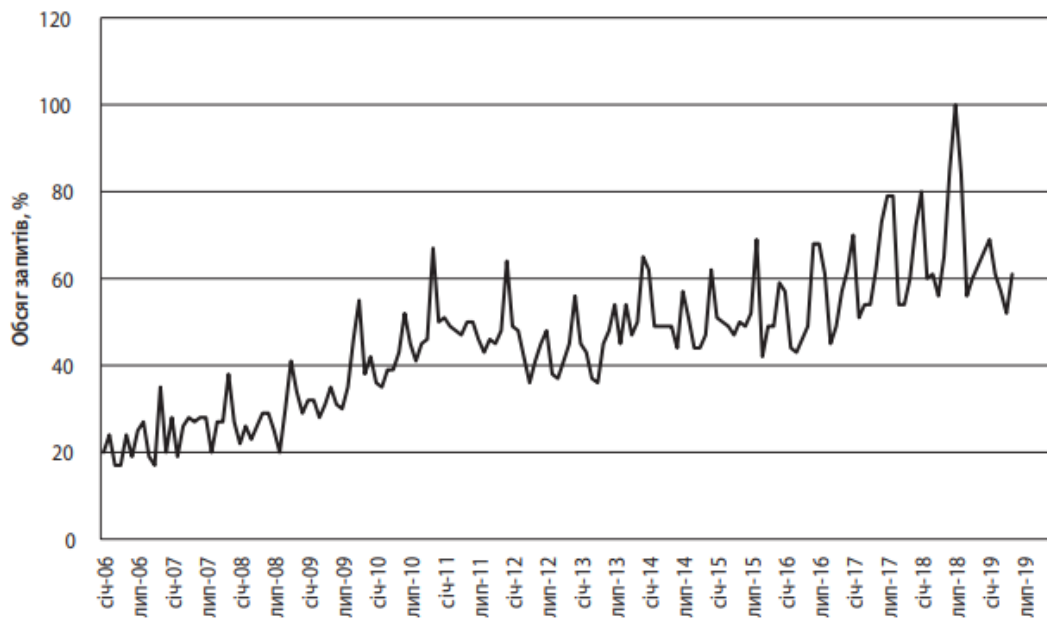

Рис. 1. Динаміка попиту на організацію дозвілля в Україні за даними пошукової системи Google

Рис. 2. Структура попиту на послуги агентств з організації свят

Також для ефективного функціонування ринку розваг і відпочинку необхідно визначити послуги, які користуються найбільшим попитом серед населення. З цією метою проаналізовано рівень популярності послуг, що надаються агентствами дозвілля та розваг у Харківській області. Згідно з отриманими даними (рис. 2) наразі найбільшим попитом користуються замовлення з організації корпоративних заходів

Величезний вплив на формування рівня попиту чинять пора року (залежно від сезону популярність тих чи інших послуг зростає чи падає), а також кількість традиційних свят [3]

Серед основних перспектив розвитку української індустрії дозвілля можна виділити появу та розвиток нових розважальних форматів. [4]

Висновки. В останні часи до 2019 р. спостерігається швидке зростання темпів розвитку індустрії розваг, в Україні. Така динаміка пояснюється позитивною тенденцією щодо поліпшення якості відпочинку та особистого розвитку населення країни. Багато операторів української індустрії розваг, щоб удосконалити та розвинути ринок послуг,

обладнують свої підприємства новітніми розробками, що забезпечує високий рівень обслуговування.

Головна проблема української індустрії розваг полягає в тому, що її фінансування ґрунтується переважно на власних ресурсах, у той час як у багатьох інших країнах індустрія розваг отримує підтримку через залучення іноземних інвестицій або за рахунок державних програм.

Крім того, величезна проблема української індустрії розваг пов'язана з російською агресією. Питання розвитку туризму та індустрії розваг у воєнний для України час є тематою подальших наших наукових досліджень.

Список використаних джерел:

1. Петрова І. В. Сутність та особливості становлення індустрії дозвілля. *Культура і сучасність*. 2009. № 2. С. 87–92.

2. Google Trends. Офіційний сайт сервісу Google. URL: <https://trends.google.com.ua/> (дата звернення: 22.03.2024).

3. Бейдик О. О. Рекреаційно-туристські ресурси України: методологія та методика аналізу, термінологія, районування : монографія. Київ : Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2001. 395 с

4. Лазебник Ю. О., Корепанова К. О. Аналіз розвитку індустрії дозвілля в Україні та світі. *БІЗНЕСІНФОРМ № 4 '2021*. www.business-inform.net. С. 128 – 134. URL: https://www.business-inform.net/export_pdf/business-inform-2021-4_0-pages-128_134.pdf (дата звернення: 22.03.2024).

СУТНІСТЬ МИТНИХ ФОРМАЛЬНОСТЕЙ

Людмила Куделя,

викладач, голова циклової комісії туризму, геодезії та землеустрою,
ВСП «Фаховий коледж інженерії, управління та землевпорядкування
Національного авіаційного університету»,
м. Київ, Україна

Анастасія Прядка,

студентка 322 Т групи спеціальності «Туризм»,
ВСП «Фаховий коледж інженерії, управління та землевпорядкування
Національного авіаційного університету»,
м. Київ, Україна

Ключові слова: туризм, мито, формальності, кордони.

Вступ. Із зростанням числа міжнародних подорожей зростає і потреба в знаннях митних процедур та вимог. Це допомагає уникнути затримок на кордонах, сприяє ефективному плануванню та забезпечує безпеку та комфорт туристів. У зв'язку з постійними змінами у митному законодавстві країн, розуміння цих аспектів стає ключовим для успішної організації міжнародних подорожей.

Мета і завдання дослідження полягає в тому, щоб розкрити сутність та проаналізувати вплив митних формальностей на розвиток сфери туризму. Дослідження передбачає визначення основних аспектів митних процедур, а також їхній вплив на розвиток туристичної індустрії.

Результати дослідження. Туризм є однією з найбільш високорентабельних й динамічних галузей світової економіки. Він стимулює розвиток інфраструктури, сприяє культурному обміну, пробуджує еволюцію технологій, що робить його більш доступним та зручним.

За останні десятиліття спостерігається значне зростання кількості міжнародних поїздок, поживлення туристичного бізнесу і поглиблення міжнародного спілкування.

Із збільшенням потоку туристів виникає важливе питання щодо туристичних формальностей, які є важливим елементом процесу подорожі.

Туристичні формальності можна визначити як комплексне поняття, що включає в себе всі необхідні процедури та вимоги, які мають бути виконані туристами під час поїздки. До них відносяться різноманітні аспекти, починаючи від оформлення віз та митного контролю і завершуючи реєстрацією в готелях та дотриманням місцевих норм.

Низка вчених досліджували митні процедури в контексті їх застосування при переміщенні окремих категорій товарів через митний кордон України або при реалізації деяких видів митних режимів, і це роботи О.О. Афанасьєвої, К.В. Бережної, Л.М. Давиденка, К.Р. Ільченко, О.С. Крушук, Н.О. Коваль, Т.Д. Мармилової, Я.Б. Назарової, Л.І. Пашковської, В.В. Прокопенко, І.М. Резніка, І.В. Тулянцевої, О.В. Чуприни [1].

Поняття «авіація» походить від французького «aviation» та латинського «avis», що перекладається, як птаха.

Розглянемо співвідношення понять «повітряний транспорт» та «авіаційний транспорт» Словник української мови визначає авіацію як теорію і практику пересування в повітрі на літальних апаратах, важчих від повітря.

Авіацією іменується певний процес і стосується виключно літальних апаратів, важчих від повітря. Враховуючи викладене, авіаційний транспорт складається з літальних апаратів, важчих від повітря. Відповідно до цього поняття «повітряний транспорт» та «авіаційний транспорт» співвідносяться як ціле і частина, «повітряний транспорт» є цілим, оскільки включає всі види транспортних засобів, які рухаються у повітрі та приводяться в дію повітрям або за допомогою повітря, використовують повітряний простір, а «авіаційний транспорт» є складовою, включає лише частину, хоча і більшу, із зазначених транспортних засобів, які є важчими від повітря. Вважаємо, що підставою для ототожнення цих понять є переважання за кількісними показниками та ступенем розповсюдженості й застосування авіаційного транспорту [1].

Перевезення вантажів, пасажирів у міжнародному повітряному сполученні здійснюються регулярними і нерегулярними (чартерними) повітряними перевезеннями.

Митний контроль повітряного судна (на прибуття/вибуття) складається з двох митних формальностей:

- повідомлення посадових осіб митниці та отримання відповідних документів (подання поточної інформації щодо конкретного рейсу; формування складу митного наряду для огляду повітряного судна; отримання від командира повітряного судна відповідних документів (при вибутті такі документи можуть бути подані представником авіаперевізника);

- огляд повітряного судна (надання дозволу на висадку пасажирів та вивантаження товарів з борту повітряного судна у випадку прибуття; безпосереднє проведення огляду повітряного судна; проставлення відмітки на генеральній декларації; надання дозволу на посадку пасажирів у випадку вибуття).

Митні формальності являють собою низку митних операцій, що здійснюються особами та митними органами для застосування заходів митного регулювання щодо товарів і транспортних засобів, які перетинають кордон.

Митні формальності – це сукупність дій, які виконуються при переміщенні товарів через митний кордон України. Вони спрямовані на забезпечення виконання митних правил і процедур, а також на захист економічних інтересів держави.

Митне регулювання є невід'ємною частиною регулювання туризму. Всі особи, що перетинають кордон мають дотримуватися митних процедур, тобто правил і вимог ввезення та вивезення різних товарів чи послуг. За митні процедури покладаються відповідні органи в пунктах перетину державних кордонів. [2]

Висновки. Митні формальності є обов'язковими процедурами, які повинні виконуватися туристами під час перетину кордонів. Вони включають в себе такі процедури, як оформлення паспортів, реєстрація в митних органах, контроль багажу та особистих речей.

Правове регулювання митних процедур здійснюється на міжнародному та національному рівнях. На міжнародному рівні митні процедури регулюються такими документами, як Угода про Всесвітню митну організацію, Конвенція про спрощення формальностей у міжнародному дорожньому русі та інші. На національному рівні митні процедури регулюються законодавством відповідних країн.

Митне регулювання є важливим фактором впливу на розвиток туристичної діяльності. Воно може як сприяти, так і перешкоджати розвитку туризму. У першому випадку митні

процедури повинні бути простими та прозорими, а митні тарифи повинні бути доступними для туристів. У другому випадку митні процедури можуть бути складними та бюрократичними, а митні тарифи можуть бути занадто високими.

Список використаних джерел:

1. Прокопенко В.В. Виконання митних формальностей при переміщенні товарів через митний кордон України різними видами транспорту : монографія / В.В. Прокопенко. – Дніпро : Університет митної справи та фінансів, 2018. – 336 с. URL: <http://biblio.umsf.dp.ua/jspui/handle/123456789/3150> (дата звернення: 22.03.2024).
2. Міжнародна конвенція про спрощення і гармонізацію митних процедур URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_643 (дата звернення: 22.03.2024).

ЕКОЛОГІЯ ЛЮДИНИ

Родіон Циган,

студент 586 КБ групи спеціальності 125 «Кібербезпека та захист інформації»,
ВСП «Фаховий коледж інженерії, управління та землевпорядкування
Національного авіаційного університету»,
м. Київ, Україна

Науковий керівник - Олена Васьковська,

викладач вищої категорії, голова циклової комісії природничих дисциплін,
ВСП «Фаховий коледж інженерії, управління та землевпорядкування
Національного авіаційного університету»,
м. Київ, Україна

Ключові слова: екологія людини, екологічні проблеми, життя і здоров'я людини.

Вступ. Коли на важливому етапі нескінченного ланцюга удосконалень виникла нова ланка – людина, то її спосіб життя, суспільна праця і потреби різко вплинули на навколишній світ, адже людський організм тісно пов'язаний з природним середовищем, тому що воно забезпечує його необхідними ресурсами для життя, фізичним здоров'ям та духовним розвитком у суспільстві.

Питання екології людини дуже актуальні і важливі на рівні нашої держави та на світовому рівні.

Мета дослідження – розкрити питання екології людини.

Результати дослідження. Людина своєю діяльністю перетворила себе у найбільш середовищеутворювальний фактор, який повинен навчитися дбайливо ставитися до природи та раціонально використовувати її ресурси. З впливом різних антропогенних, кліматично-географічних чинників, вже тривалий час спостерігаються негативні тенденції у стані здоров'я людини та динаміці відтворення населення не лише у нашій країні, але й за кордоном.

У зв'язку з цим і виникла така наука, як екологія людини, метою якої є дослідити взаємовідносини людини з навколишнім середовищем, вплив чинників довкілля на функціонування людського організму, і на основі цих досліджень продумати та якомога швидше розробити засоби та заходи щодо профілактики хвороб, які пов'язані з навколишнім середовищем, а також розробити методи для збереження та зміцнення здоров'я людини].

Екологія людини — комплексна наука, яка вивчає взаємовідносини людини і навколишнього середовища. Вона сприяє збереженню і зміцненню здоров'я, розвитку фізичних та психічних можливостей людини [1].

Екологія людини — міждисциплінарна наука, яка досліджує загальні закономірності взаємозв'язку людини, популяції людей з довкіллям, вплив чинників довкілля на функціонування людського організму, цілеспрямоване управління, збереження і поліпшення здоров'я населення [2].

Організм людини тісно взаємопов'язаний з навколишнім природним середовищем, є частиною глобальної системи. Життя всього людства залежить від безперервного функціонування природних систем.

Природне середовище щодо людини виконує три основні функції: економічну — забезпечує народне господарство ресурсами; біологічну — забезпечує фізичне здоров'я;

соціальну — забезпечує духовний розвиток суспільства в цілому [1].

Через негативний вплив антропогенних факторів на екосистему та живих мешканців, таких як викид промисловими підприємствами хімічних речовин у навколишнє середовище, радіаційне забруднення біосфери, масові вирубки лісів, забруднення річок, озер тощо, є доволі велика загроза екологічної катастрофи.

Все це призводить до появи різних захворювань у людей, загибелі тварин і рослин, що може у найближчому майбутньому призвести до руйнування життєво важливого природного бар'єру, якщо й надалі не намагатися зупинити це негайними діями з охорони навколишнього середовища у масштабах всієї планети.

Аби виконати ці дії, вчені різних спеціальностей мають об'єднати свої зусилля і розглянути ці проблеми з точки зору екології людини. Тобто, вони повинні дослідити та оцінити стан і динаміку змін біосфери під впливом як антропогенних, так і природних факторів, адже людина є частиною навколишнього середовища, а тому вона взаємодіє з ним через біотичні, абіотичні та антропогенні фактори. А потім, на основі досліджень та оцінок, розробити різні методи управління якістю навколишнього середовища та пристосування до природно-кліматичних і виробничих умов, аби одержати максимальних економічних результаті і, при цьому застосувати якомога менше природних ресурсів.

Екологи вважають, що людина повинна гармонійно існувати з природою, а не відриватися від неї та приносити лише шкоду. Аби ця гармонія зберігалася і людина могла забезпечити свої потреби у їжі, воді, повітрі, то людству треба намагатися впроваджувати переважно такі технології, які не будуть забруднювати атмосферу та руйнувати природний бар'єр. Важливо, щоб у сучасних містах подбали про те, аби вони розглядалися як екосистеми, у яких створені сприятливі для людського існування умови. Тобто, щоб це була не лише комфортна квартира чи великий будинок, різний транспорт і безліч сфер послуг, а і сприятливе місце для життя і здоров'я, у якому чисте повітря, зелений міський ландшафт, котрий охоплює половину території міста тощо.

Екологія людини має твердий науковий фундамент, заснований на багатofакторному аналізі проблем, що вивчають взаємовідносини людини з навколишнім середовищем [1].

Висновки. Подальше життя і здоров'я людини залежить лише від неї самої. Людство власними руками створило ці загрози для навколишнього світу, тому воно і повинне цими ж руками зробити все можливе, щоб ліквідувати ці загрози та якомога найбільше скоротити кількість хворих, які з'явилися внаслідок масштабних забруднень атмосфери, а також загибелі тварин і рослин, які гинуть через викиди отруйних речовин, газів, масштабної вирубки лісів, забруднення пластиком та хімікатами океанів, річок, озер тощо.

Список використаних джерел:

1. Івахнюк Н. Екологія людини — галузь сучасної науки. Сайт «Обласна універсальна наукова бібліотека ім. Д.І.Чижевського». URL: <https://old.library.kr.ua/orhus/ecol.html> (дата звернення: 22.03.2024).
2. Екологія людини. URL: https://uk.wikipedia.org/wiki/Екологія_людини (дата звернення: 22.03.2024).

ФАУНА. ЖИТТЄВІ ЦИКЛИ ТВАРИН

\ Дмитро Шибась,

студент 586 КБ групи спеціальності 125 «Кібербезпека та захист інформації»,
ВСП «Фаховий коледж інженерії, управління та землевпорядкування
Національного авіаційного університету»,
м. Київ, Україна

Олексій Пушкаш,

студент 586 КБ групи спеціальності 125 «Кібербезпека та захист інформації»,
ВСП «Фаховий коледж інженерії, управління та землевпорядкування
Національного авіаційного університету»,
м. Київ, Україна

Науковий керівник - Олена Васьковська,

викладач вищої категорії, голова циклової комісії природничих дисциплін,
ВСП «Фаховий коледж інженерії, управління та землевпорядкування
Національного авіаційного університету»,
м. Київ, Україна

Ключові слова: онтогенез тварин, розвиток тварин, еволюція тварин, морфологія тварин.

Вступ. Життєвий цикл тварини найчастіше розглядають як послідовність змін, що вони відбуваються з твариною впродовж її життя. Життєві цикли тварин необхідні для ґрунтовнішого розуміння розвитку тварин та їхньої еволюції. Таким чином, дослідження складних життєвих циклів можна здебільшого розділити на дві групи, залежно від того, чи вони роблять акцент на екології, чи на розвитку. В існуючих умовах режиму воєнного сану в Україні, коли порушуються умови життєдіяльності тварин обрана тема є надзвичайно актуальною.

Мета дослідження - розкрити життєві цикли тварин.

Результати дослідження. Впродовж циклу можуть послідовно відбуватися різні репродуктивні події та фенотипи, і на певних етапах тварині можуть бути доступні різні варіанти щодо розвитку та репродуктивності, які залежать від умов навколишнього середовища та самого організму [4].

Можна припустити, що різноманітність фенотипів, розташованих у послідовності розвитку протягом всього життєвого циклу тварини, були розвинуті шляхом генетичної асиміляції альтернативних фенотипів, які були викликані екологічними сигналами. Це припущення можна підтвердити тим, що механізми розвитку, які визначають альтернативний фенотип у процесі онтогенезу, який, в свою чергу, сприяє обом формам фенотипічної варіації, є доволі схожими [3, с. 7].

Якщо описати розвиток тварин, то зробити це можливо лише за допомогою періодизації. Такі приклади, як личинки проти дорослих або ембріональні проти постембріональних, є найбільш знайомими нам варіантами періодизації розвитку тварин. Більш детальними прикладами вважають стандартні таблиці, які ембріологи розробляють для більш інтенсивно вивчених видів [2].

Але розділити життя тварин на окремі сегменти може означати, що вчені прагнуть

зосередитися лише на кількох найбільш помітних процесах розвитку тварин, тим самим ігноруючи інші процеси, які можуть припускати іншу періодизацію [1].

Наприклад, це доволі помітно при аналізі постембріонального розвитку членистоногих, де всі описи ґрунтуються на подіях їх розвитку. Також, найбільш загальним критерієм можна вважати послідовність линьок, який ми використовуємо, коли, наприклад, намагаємося у розвитку вимерлих членистоногих розрізнити їх за різними ступенями чи періодами розвитку.

Однак є багато подій, які пропонують іншу періодизацію, як-от розвиток внутрішніх органів, котрі не перериваються линьками, а тому під час їхнього детального дослідження може виникнути новий варіант періодизації.

В онтогенії тварин відбувається доволі багато різноманітних процесів, які переплетені між собою, а тому не потрібно розглядати ці події як відправну точку сегмента онтогенії, незважаючи на те, що вони можуть узгоджуватися одне з одним у часі [3, с. 2].

Висновки. Вивчення життєвих циклів тварин має важливе значення для розуміння еволюції, а також розвитку біології та екології. Описати розвиток тварин у процесі еволюції неможливо без періодизації, при цьому не слід розділяти життя тварин на окремі сегменти та ігнорувати інші важливі процеси, які б могли припускати нові варіанти періодизації.

Список використаних джерел:

1. From embryo to adult-beyond the conventional periodization of arthropod development / A. Minelli et al. *Development Genes and Evolution*. 2006. Vol. 216, no. 7-8. P. 373-383. URL: <https://doi.org/10.1007/s00427-006-0075-6> (last accessed: 2024/02/29).
2. Love A. C. Idealization in evolutionary developmental investigation: a tension between phenotypic plasticity and normal stages. *Philosophical Transactions of the Royal Society B: Biological Sciences*. 2010. Vol. 365, no. 1540. P. 679-690. URL: <https://doi.org/10.1098/rstb.2009.0262> (last accessed: 2024/02/29).
3. Minelli A., Fusco G. Developmental plasticity and the evolution of animal complex life cycles. *Philosophical Transactions of the Royal Society B: Biological Sciences*. 2010. Vol. 365, no. 1540. P. 631-640. URL: <https://doi.org/10.1098/rstb.2009.0268> (last accessed: 2024/02/29).
4. Moran N. A. Adaptation and Constraint in the Complex Life Cycles of Animals. *Annual Review of Ecology and Systematics*. 1994. Vol. 25, no. 1. P. 573-600. URL: <https://doi.org/10.1146/annurev.es.25.110194.003041> (last accessed: 2024/02/29).